

SUOMEN AKATEMIA
TIETEEN RAHOITTAJA JA ASIANTUNTIJA

SUOMEN AKATEMIA
TIETEEN RAHOITTAJA JA ASIANTUNTIJA

TUTKIMUSINFRASTRUKTUURIHAKU FIRI 2010

Eeva Ikonen

1 • 4.5.2010

SUOMEN AKATEMIA
TIETEEN RAHOITTAJA JA ASIANTUNTIJA

Haun tutkimus- ja innovaatiopoliittiset perusteet

- Tutkimusinfrastruktuuripolitiikka on osa kansallista tutkimus- ja innovaatiopoliitikkaa. Jotta tutkijat voivat tehdä työtään tuloksellisesti, he tarvitsevat käyttöönsä ajantasaisen tutkimusinfrastruktuurin. Sen rakentaminen, kehittäminen ja ylläpito vaativat pitkäjänteistä suunnittelua ja taloudellista sitoutumista.
- Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö on entistä tärkeämpää tutkimusinfrastruktuurien rahoituksessa ja käytössä. Suomalaista tutkimusinfrastruktuuria on tarkasteltava kokonaisuutena, ja sitä on kehitettävä määrätietoisesti.

2 • 4.5.2010

SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASiantuntija

Suomen Akatemian tavoitteet

- parantaa suomalaisen tutkimuksen **laatua, uudistumista, kilpailukykyä ja tieteidenvälisyyttä** rahoittamalla tutkimustyön kannalta keskeisiä tutkimusinfrastruktuureja,
- edistää yliopistojen, tutkimusryhmien ja tutkijoiden **yhteistyötä** niin kansallisten kuin kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien suunnittelussa ja käytössä,
- tukea **tutkijankoulutusta** sekä **osaamisen, asiantuntijuuden ja tietopääoman** kasvattamista merkittävien tutkimusinfrastruktuurien käytössä ja laajassa hyödyntämisessä sekä
- tehdä suomalaisista tutkimusympäristöistä kansainvälisesti entistä **houkuttelevampia**.

3 • 4.5.2010

SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASiantuntija

Tutkimusinfrastruktuurin käsite

- ”Tutkimusinfrastruktuurit (jäljempänä *infrastruktuurit*) ovat tutkimusvälineiden, laitteistojen, aineistojen ja palveluiden varanto, joka mahdollistaa tutkimus- ja kehitystyön innovaatioiminnan eri vaiheissa, tukee organisoitunutta tutkimustyötä sekä ylläpitää ja kehittää tutkimuskapasiteettia” (Kansallisen tason infrastruktuurit, nykytila ja tiekartta; Opetusministeriön julkaisuja 2009:1).
- *Keskitetty (single-sited) infrastruktuuri* on tarkoituksenmukainen aloilla, jotka vaativat suuria investointeja kalliisiin tutkimuslaitteisiin. Keskitettyyn infrastruktuuriin voi kuulua myös etäyksiköitä tai sillä voi olla myös etäkäyttömahdollisuuksia.
- *Hajautettu (distributed) infrastruktuuri* on luonteva aloilla, joissa käytettävät resurssit ovat maantieteellisesti erillään. Hajautettu infrastruktuuri voi myös tuottaa yhteisiä, keskitettyjä palveluja.
- *Virtuaalisia (virtual) infrastruktuureja* ovat esimerkiksi tietokannat, arkistot, yms., joihin tutkijat pääsevät käyttäjiksi omilta työasemiltaan.

4 • 4.5.2010

 SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASIANTUNTIJA

FIRI2010 haku

- Vuonna 2010 toteutettavassa haussa rahoitetaan 10 milj. eurolla yliopistojen priorisoimia laajoja kokonaisuuksia, jotka tukevat paikallisia tai kansallisen tiekartan mukaisia tutkimusinfrastruktuureja. (OPM:n v. 2008 julkaisema lista *tiekarttahankkeista*; www.tsv.fi/tik) mukaisia tutkimusinfrastruktuureja. Haku aika on lokakuussa 2010.
- *Yksittäinen rahoituspäätös on vähintään 300 000 euroa ja enintään 1,5 milj. euroa.*
- Haussa rahoitusta riittää vain rajalliselle määrälle hankkeita. Tämän vuoksi Suomen Akatemialle tulee esittää yliopiston toimivaltaisen elimen päätös yksittäisten hankkeiden ja yhteishankkeiden priorisointijärjestyksestä. Yliopistoja pyydetään esittämään yksittäiset hankkeet ja yhteishankkeet omilla priorisointilistoillaan. Priorisointi tehdään myös niistä hankkeista, joissa yliopisto on yhteistyökumppani eikä vastuutaho. Priorisointilista osoittaa yliopiston sitoutumisen hankkeeseen, mikäli hankkeelle osoitetaan Akatemian rahoitusta.

5 • 4.5.2010

 SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASIANTUNTIJA

Määrärahan hakeminen ja myöntäminen

- Infrastruktuurirahoituksen hakijana on yliopisto tai muu tutkimusorganisaatio yhdessä yliopiston kanssa. Usean organisaation yhteishankkeissa on yksi vastuutaho; osapuolten keskinäiset toimintaa ja taloutta koskevat vastuut osoitetaan hakemuksessa.
- Tutkimusinfrastruktuurien rahoituksesta päättäessään Suomen Akatemia ottaa yleisten rahoitusperiaatteidensa lisäksi huomioon:
 - infrastruktuurin kansallisen ja kansainvälisen tieteellisen merkityksen ja lisäarvon
 - hankkeen yhteydet taustaorganisaation tai -organisaatioiden tutkimusstrategiaan sekä organisaatioiden sitoutumisen hankkeeseen ja
 - yhteyden Suomen tai Euroopan unionin infrastruktuurien tiekartalla (ESFRI) esitettyihin hankkeisiin.

6 • 4.5.2010

 SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASIANTUNTIJA

Määrärahan hakeminen ja myöntäminen

- Lisäksi kiinnitetään huomiota infrastruktuurin hyödyntämisen suunnitelmallisuuteen ja monipuolisuuteen, potentiaalisen käyttäjäkunnan laatuun ja laajuuteen,
- infrastruktuurin teknologiseen ja muuhun kehittyneisyyteen sekä sen taloudelliseen tehokkuuteen infrastruktuurin elinkaaren aikana. Rahoituspäätöstä tehtäessä arvioidaan myös vaihtoehtoisten kansallisten ja kansainvälisten ratkaisujen olemassaolo.

7 • 4.5.2010

 SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASIANTUNTIJA

Määrärahan myöntäminen

- Rahoitettavat tutkimuksen infrastruktuurit valitsee Suomen Akatemian hallitus asettamansa laajapohjaisen jaoston esitysten ja kansallisten tiedepoliittisten näkökohtien perusteella. Akatemian rahoitusosuus infrastruktuurin hankkimisen tai perustamisen kokonaiskustannuksista on enintään 70%. Akatemia ei rahoita tutkimusinfrastruktuurien käyttökuluja. Rahoituskausi on enintään viisi vuotta. Kunkin infrastruktuurihaun tulokset ja vaikuttavuus arvioidaan rahoituskauden päätyttyä.
- Akatemian myöntämä rahoitus maksetaan taustaorganisaatiolle kolmasti vuodessa toteutuneiden kustannusten perusteella.
- Maksatuspyyntöön perustuen Suomen Akatemia voi maksaa myöntämästään projektikohtaisesta rahoituksesta yliopistoille ja ammattikorkeakouluille ennakkoa 1/3 kyseisen vuoden rahoitussuunnitelman mukaisesta vuosierästä.

8 • 4.5.2010

SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASIANTUNTIJA

Rahoituksen perusteita

- Suomen Akatemian tutkimusrahoitus on luonteeltaan yhteisrahoitteista toimintaa, jossa rahoitettavan hankkeen kustannuksista vastaa aina vähintään kaksi osapuolta. Akatemialta rahaa haettaessa yliopistot, tutkimuslaitokset ja muut tutkimusorganisaatiot sitoutuvat yhteisrahoitteiseen toimintaan omalla rahoitusosuudellaan.
- Rahoituksen enimmäisosuutta sovelletaan yhtäältä haku- ja päätösvaiheen *arvioituja* kokonaiskustannuksia laskettaessa ja toisaalta hankkeen kuluessa (laskutusmenettely) ja päättyessä (raportointi) *toteutuneita* kokonaiskustannuksia laskettaessa. Haku- ja päätösvaiheen kokonaiskustannuksia laskettaessa otetaan huomioon vain rahoitus, joka on jo vahvistettu esimerkiksi rahoituksen myöntäjän päätöksellä. Rahoitusosuutta sovelletaan yhtäläisesti hankkeen kaikkiin kustannuksiin eli sekä välittömiin että välillisiin kustannuksiin, myös yleiskustannusosuuteen.

9 • 4.5.2010

SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASIANTUNTIJA

Arvioinnin perusteita (1/2)

- Vuonna 2010 edellytetään haettavan tutkimusinfrastruktuurin tai siihen liittyvän laajemman infrastruktuurikonaisuuden täyttävän seuraavat yleiset ehdot:
- infrastruktuuri on tieteellisesti merkittävä ja tuottaa lisäarvoa kansallisella ja/tai kansainvälisellä tasolla;
- infrastruktuuri tukee laajoja yliopiston paikallisia tai kansallisen tiekartan mukaisia tutkimusinfrastruktuureja;
- infrastruktuurilla on laaja potentiaalinen käyttäjäkunta eri sektoreilla ja hankkeen merkitys niille on suuri;
- infrastruktuuri on tutkijoiden liikkuvuuden kannalta merkittävä Suomessa ja/tai kansainvälisesti;
- infrastruktuuri osallistuu tutkijoiden koulutukseen tai voidaan osoittaa infrastruktuurin hyödyntäminen tutkijankoulutuksessa;
- infrastruktuurilla on selkeä omistajataho, selvät ja riidattomat omistus- ja käyttöoikeudet, vaikka rahoituslähteitä voi olla monia.
- infrastruktuurin toiminnan ylläpidosta ja palvelusta on osoitettavissa hallintorakenteet, vastuuhenkilöstö;

10 • 4.5.2010

SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASIANTUNTIJA

Arvioinnin perusteita (2/2)

- infrastruktuuri tarjoaa sen käyttäjälle tarvittavat palvelut;
- infrastruktuuri tarjoaa periaatteessa avoimen pääsyn hyödyntämään sen palveluja. Edellytyksenä voi olla kuitenkin tutkimussuunnitelman hyväksyminen ja kohtuullinen korvaus käyttökustannuksista sekä saadusta ohjauksesta ja palvelusta;
- infrastruktuurin lisäarvo yhteiskunnalle on osoitettavissa joko lyhyellä (esim. rakennusvaihe) tai pitkällä (esim. tulosten hyödyntäminen) aikavälillä.
- infrastruktuurin toiminnasta on olemassa vuosittain toimintakertomus tai vastaava raportointi, josta käy ilmi infrastruktuurin käyttöaste ja infrastruktuurin vaikuttavuus, esimerkiksi tieteelliset tuotokset, uudet sovellukset, patentit, uudet tuotteet tai syntynyt yritystoiminta;
- infrastruktuurilla on toimintasuunnitelma – ja rahoitussuunnitelma koko sen elinkaaren ajalle; ja
- infrastruktuurihankkeella on arvio siitä, miten hanke tukee kansallista innovaatiopolitiikkaa.

11 • 4.5.2010

SUOMEN AKATEMIA
TETEEN RAHOITAJA JA ASIANTUNTIJA

Raportointi ja seuranta

- Suomen Akatemia tulee arvioimaan FIRI2010 haun vaikuttavuuden ja edellyttää rahoituksen saaneilta taholta hyvää raportointia, jotta voidaan arvioida haun vaikuttavuutta.

12 • 4.5.2010

SUOMEN AKATEMIA
TIETEEN RAHOITTAJA JA ASIANTUNTIJA

Kiitoksia

Press *